

1. PRIMERI:

monosaharida
polisaharida

glukoza
celuloza

disaharida
polisaharida (škrob)
saharaza
glikogen (škrab)

2. TRIGLICEROLI

- večji deleži nasičenih MK so pri sobni temp. trdni (maslo) pridobljeni iz živalskega tkiva
- večji deleži nenasičenih MK so pri sobni temp. tekoči (olje) pridobljeni iz rastlinskih semen
- glavna naloga je skladiščenje energije in toplotna izolacija
- so ~~ta~~ pogostejši sestavina prehrane

3 Razlike med prim. in sekund. strukturo proteina

PRIMARNA

- je deloma z zaporedjem aminokislinskih ostankov, ki so med seboj povezani s kovalentno peptidno vezjo
- primarna struktura je osnova za vse druge tri strukturne ravni
- polipeptidna veriga nihi in ostane izredno
- kako se bo zvijala je odvisno od zaporedja aminokislinskih
- navedi zaporedje določajo vse druge strukturne ravnine in tako tudi funkcijo proteina
- primarna struktura proteina določa funkcijo proteina

SEKUNDARNA

- 1) α -vijanje in druge vrste vijajnic
- 2) β -struktura (razgibanje, ravni β listi)
- 3) zingji in zanka
- desenzimna α vijavnica
- polipeptidne verige so povezane ena poleg druge
- med seboj so povezane z valovnimi vezmi
- vsaj ena: - parvalbumin
- antiparvalbumin

4. Struktura DNA

- ustreznost parov A-T in C-G
- enake dimenzije parov
- možnost različnih vrst in interakcij za stabilizacijo molekule
- parimo med strukturo in delovanjem DNA
- dvignja vijavnica (desni navoj)
- večji teletni antiparalelna
- v valnem obliki so fosfatne skupine in strukturi na zunanosti vijavnice
- 10 baznih parov na enoj vijavnici
- Stabilizacija vijavnice: - H-vezni med bazami A:T, G:C
- vander Waalsonimi in hidrofobnimi interakcijami

5. Funkcije vode

- voda je uničljiva
- sodeluje v presnovnih reakcijah
- anomalija vode
- voda je toplotni pufar
- visoka izpovirna toplota vode

6. Amino kisline - struktura, vrste, peptidna vez

N_{α} α -ogljik so vezane štir skupine

Tri skupine N , NH_2 in $-COOH$ so pri vseh aminokislinskih enotah
četrti skupina R je pri vsaki drugačna in določa lastnosti

Preko 100 vrst

20 v živalskem telesu

Razvrščamo: glede na podarnost stranske verige

1. AK z nepolarnimi alifatskimi ali aroatskimi stranskimi verigami
2. AK z polarnimi nenabitimi stranskimi verigami
3. AK z nabitim stranskimi verigami

Nastane peptidne vezi: karboksilna skupina ene aminokislisine se poveže z amino skupino druge aminokislisine nastane peptidna vez pri tem se odstrani molekula vode.

Postopek imenujemo kondenzacija, kondenzacijska polimeracija

7. Funkcije

DNA zapis za genetski material

RNA prenos za zapis dna

VITAMINI "hrana" celicam

PROTEINI gradijo različna tkiva

OH-jev $\downarrow$
energija celicam